

OCEANA Protecting the
World's Oceans

Primer sang Oceana parte sa Munisipal nga Katubigan kag Awtoridad sang Lokal nga Panguluhan sa Pagdumala Sini

i **Introduction**

Ini nga Primer nagapahayag sang importante nga impormasyon parte sa Local Government Code kag sa gin-amyendahan nga probisyon sang Fisheries Code, nga nagapabilin sang 15-kilometro nga municipal waters para sa mga artisanal nga mangingisda sa idalom sang hurisdiksyon sang mga syudad kag munisipyo sa baybayon.

Nagapahanumdom ini sang importansya sang lokal nga awtonomiya, sosyo-ekonomiko nga kondisyon, labi na sang mga lokal nga komunidad kag mga municipal nga mangingisda, ang pagpabilin sang mapinadayunon nga palibot, kag ang seguridad sang pungsod sa pagkaon. Ginahatagan sini sang bug-at nga pagtamod ang mga kinamatarong sang pumuluyo sa proseso kag substantibo nga aspeto sang ilang pagpartisipar sa pagdumala sang ilang kaugalingon nga kadagatan.

SA HAPIN:
Kuha ni © Christopher Heil

SINI NGA PAHINA:
Kuha ni © Syd Estaniol

Q **Ano ang municipal waters?**

A Ini ang mga katubigan nga nagaabot sang 15 kilometro halin sa baybayon sang mga syudad kag munisipyo. Kalakip diri ang mga suba, linaw, kag *tidal waters* sa sulod sang munisipyo nga wala nagapabilin bilang *protected areas*, *public forest*, *timberlands*, *forest reserves*, ukon *fishery reserves*.

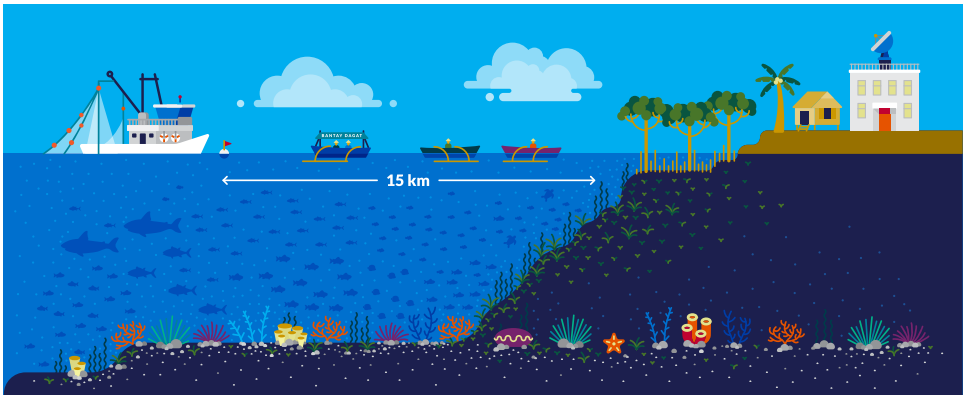
Q **Ano ang mga aplikable nga kasuguan may kaangtanan sa pag-amlig sang tubig sang munisipyo?**

A Ang mga masunod amo ang mga aplikable nga kasuguan:

- **1987 Konstitusyon sang Pilipinas**, ilabi na sa Artikulo II, Seksyon 16 (Kinamatarong sa Balansyado kag Mahimsog nga Ekolohiya), Artikulo II, Seksyon 9 (Katungdanan sa Pagtukod sang Matarong kag Malamboon nga Sosyal nga Order), Artikulo X (Lokal nga Awtonomiya), Artikulo XII, Seksyon 2 (Katungdanan sa Pagprotihir sang Kadagatan kag Paghatag sang Prayoridad sa mga Munisipal nga Mangingisda), kag Artikulo XIII, Seksyon 7 (Prayoridad sa Akses sa Komunal nga Kadagatan).
- **Republic Act 7160** ukon ang *Local Government Code* sang 1991, Seksyon 16 kag 17.
- **Republic Act 8550** ukon ang *Fisheries Code* sang 1998, nga gin-amyendahan sang Republic Act 10654.

Q **Sino ang ginatawag nga municipal ukon artisanal fisherfolk?**

A Sila ang mga indibidwal nga nagahimo sang magagmay nga mga hilikuton sa pagpangisda sa sulod sang kadagatan sang munisipyo nga nagagamit sang mga sakayan nga may 3 ka gross tons ukon kubos pa, ukon yadtong nagapangisda nga wala nagagamit sang mga sakayan.¹

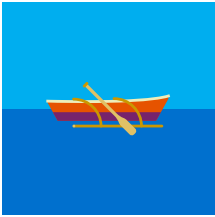
Sin-o ang ginatugutan nga magpangisda sa kadagatan sang munisipyo?

Ang rehistrado nga mga mananagat sang munisipyo kag ang ila mga kooperatiba nga nagagamit sang mga sakayan panagat nga may 3 ka tonilada ukon kubos pa ukon yadtong nagapangisda nga wala nagagamit sang mga sakayan sa pagpangisda.

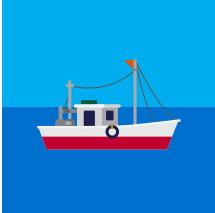
Ginadumilian ang komersyal nga pagpangisda magluwas sa pila ka mga kondisyon nga dapat hugot nga sundon.

Ang *Commercial Fishing* suno sa *Philippine Fisheries Code* amo ang pagpangisda gamit ang passive ukon active nga gamit para sa komersyo, negosyo, kag ganansya nga labaw pa sa subsistence ukon sports fishing, nga dugang nga i-classify bilang:

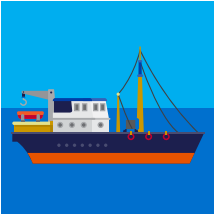

Gamay nga komersyal nga pagpangisda –

pagpangisda gamit ang passive ukon active gear nga nagagamit sang mga sakayan pangisda nga may 3.1 gross tons (GT) tubtob sa baynte (20) GT;

Medium scale commercial fishing - pagpangisda nga nagagamit sang aktibo nga mga gamit kag mga sakayan nga 20.1 GT tubtob sa isa ka gatos singkwenta (150) GT; kag

Daku nga komersyal nga pagpangisda - pagpangisda nga nagagamit sang aktibo nga mga gamit kag mga sakayan nga kapin sa isa ka gatos singkwenta (150) GT.

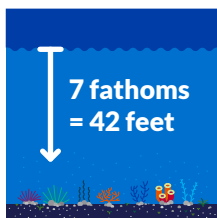
Ano ang mga kondisyon antes pahanugutan sang coastal city ukon munisipyo ang komersyal nga pagpangisda?

Bilang isa ka pangkabilugan nga pagsulundan, ang komersyal nga pagpangisda ginadumilian sa kadagatan sang munisipyo. Apang, may yara sang eksepsiyon sa pagsulundan, sa idalom sang pagsunod sa estrikto nga mga kinahanglanon.

A

Ang gobyerno munisipal ukon syudad paagi sa iya lokal nga hepe ehekutibo kag nagahulag suno sa nagakaigo nga ordinansa, nagahatag sang awtoridad ukon nagapahanugot sa magagmay kag kasarangan nga komersyal nga mga sakayan pandagat sa pagpangisda sa pag-operate sa sulod sang napulo ka **punto uno (10.1) tubtob kinse (15) kilometro** nga lugar halin sa baybayon sa kadagatan sang munisipyo suno sa ginhatagan kahulugan diri, basta, nga ang tanan nga masunod natuman: ang mga susunod na kasunduan at rekisito ay nasunod:

Wala sang komersyal nga pagpangisda sa kadagatan sang munisipyo nga may kadalumon nga manubo sa pito (7) ka fathoms suno sa sertipikasyon sang nagakaigo nga ahensya; **Pahibalo: Ang National Mapping Authority amo ang nagaisahanon nga ahensya nga may awtoridad sa paghatag sini nga sertipikasyon.**

Mga hilikuton sa pagpangisda nga nagagamit sang mga pamaagi kag mga gamit nga napat-od nga nagahisanto sa pungsodnon nga mga polisa nga gintalana sang Departamento; **Pahibalo: Ang hulbot-hulbot ginadumilian.**

Ang nauna nga konsultasyon, paagi sa public hearing, upod sa M/CFARMC ginhimo na; kag

Ang aplikante nga sakayan subong man ang tag-iya sang barko, amo, kapitan kag mga tripulante ginsertipikaran sang nagakaigo nga ahensya nga wala naglapas sa sini nga Kodigo, mga kasuguan sa palibot kag mga kaangtanang nga mga kasuguan.

Dugang pa, ang RA 10654 kag FAO 266 nagakinahanglan bilang kondisyon para sa rehistrasyon ukon pagbag-o sang rehistrasyon sang mga komersyal nga sakayan pandagat sa pagpangisda ang pagbutang sang isa ka tracking device agud mahibaluan ang ila identidad kag lokasyon. Ang mga *Commercial Fishing Vessels* nga wala nagasunod sa kasuguan kag FAO 266 indi pagtugutan nga mag-operate sa pagpangisda.

Nгаа ginahatagan sang prayoridad ang *municipal fisherfolk* sa paggamit sang *municipal waters*, kag nga-a ini importante?

Ang *municipal waters* tradisyonal nga ginapabilin para sa prayoridad nga paggamit sang mga magagmay nga mangingisda nga rehistrado suno sa *Fisheries Code*. Ang ini nga kinamatarong gintukod sa prinsipyo sang social justice sa 1987 Konstitusyon, partikular sa Artikulo XIII, Seksyon 7, nga nagasinging nga ang Estado dapat magproteksyon sa kinamatarong sang *subsistence fishermen*, labi na ang mga yara sa lokal nga komunidad, sa ila prayoridad nga paggamit sang communal marine kag *fishery resources*, sa sulod kag sa kadagatan.

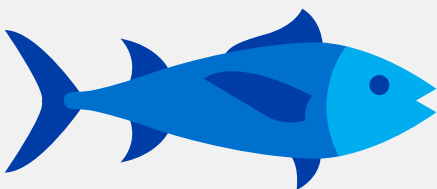

Kuha ni © Diuvs De Jesus

Ini nga probisyon nagapakita sang prinsipyo nga "ang gina kulang sa pangabuhi, dapat magbaton sang mas madamo sa idalom sang laye." Ginaproteksyonan sini ang mga marginalized nga mangingisda nga nagadepende sa *municipal waters* para sa ila pangabuhi, agud malikawan nga sila mapapahalain sang dagko nga commercial fishing.²

Ang *municipal waters* amo ang mga lugar nga mataas ang produksyon kag naga-host sang mga ekolohikal nga importante kag konektado nga ekosistema nga nagalakip sang bakhawan, seagrasses, kag coral reefs. Ini nga mga lugar nagaserbe bilang ginabutohan kag ginamuadan sang isda kag iban pa nga marine species. Ang paglimit sang pagsulod nagabulig sa pagpugong sang sobra nga pagpangisda kag pagkalamgod sang palibot nga ginadulot sang dalagko nga komersyal nga pagpangisda, nga nagamit sang mangin mataas nga teknolohiya nga galamiton sa pagpanagat, nga nagapahubas sang populasyon sang isda sa madali nga tion.

Suno sa BFAR's Stock Assessment Program (NSAP), nagapakita nga 90% sang 190 ka fish stocks, lakip ang top species³ kag *round scads*, lamgid na ukon *overfished*. Ang mga bag-o nga pagtuon sa Fisheries Management Areas nagapakita pa gid nga may mga species nga naglapaw sa sustainable limits, nga nagapakita sang kinahanglan nga protektahan ang *municipal waters* pinaagi sa science-based nga mga interbensyon. Ini para masiguro ang dugay nga sustainability sang *marine resources*, seguridad sa pagkaon, kag pangabuhi sang mga pumuluyo.

90% ng 190

ka fish stocks, lakip ang top species kag *round scads*, lamgid na ukon *overfished*.

Nga-a ginhatag sa mga *Local Government Units (LGUs)* ang hurisdiksiyon sa *municipal waters*?

Ang pagpatuman sang mga kasuguan sa pangisda sa sulod sang katubigan sang munisipyo isa ka gintugyan nga hilikuton, nga ginsaylo gikan sa pungsodnon nga panguluhan pakadto sa mga lokal nga panguluhan, ilabi na ang mga siudad kag mga munisipalidad, suno sa ginmando sang 1987 nga Konstitusyon sang Pilipinas kag gin-operasyonal paagi sa *Local Government Code* sang 1991.

Ang ini nga devolusyon nagasandig sa konstitusyonal nga prinsipyo sang lokal nga awtonomiya kag decentralization, nga may tinutuyo nga magtuga sang mas epektibo, responsabli, kag matin-aw nga sistema sang lokal nga panguluhan. Paagi sini, ginahatagan sang kusog ang LGUs nga magin independyente nga komunidad kag epektibo nga partner sa nasyonal nga kauswagan.

Paagi sa paghatag sang hurisdiksiyon sa *municipal waters* sa mga syudad kag munisipyo nga ara sa baybayon, ginaseguro sang Estado nga ang mga lokal nga opisyal, nga mas nakahibalo sa aktwal nga kahimtangan kag panginahanglanon sang ila komunidad, ang maka-manage kag makapatuman sang mga balaud sa pangisdaan, magprotehir sang palibot, magpatigayon sang sustainable nga paggamit sang aquatic resources, kag magpanalipod sang pangabuhi sang mga *municipal fisherfolk* kag ila pamilya.

Ano ang mga poder sang *LGUs* sa sulod sang *municipal waters*?

Sa idalom sang *General Welfare Clause* sang *Local Government Code*, ang tanan nga lokal nga gobyerno ginahatagan sang gahum sa paghimo sang mga ordinansa nga nagapasanyog sang ikaayong lawas, kaluwasan, kauswagan sa ekonomiya, hustisya sosyal, kalinong kag kahusay, lakip na ang kinamatarong sang mga tawo sa isa ka balanse kag makapapagros nga ekolohiya.⁴

Sa idalom sang Seksyon 149 sang *Local Government Code*, ang mga munisipalidad kag mga siudad sa baybayon may eksklusibo nga gahum sa paghatag sang mga pribilehiyo sa pagpangisda sa sulod sang katubigan sang munisipyo; sa kondisyon nga ang mga narehistro nga mga organisasyon kag mga kooperatiba sang mga mangingisda sa higad may yara sang mas maayo nga kinamatarong sa amo nga mga pribilehiyo sa pagpangisda. Mahimo man sila mag-isyu sang mga lisensya para sa operasyon sang mga sakayan pangisda nga tatlo (3) ka tonelada ukon mas manubo pa, kag may otoridad sila nga pasakaan sang kaso ang anuman nga paglapas sa mga probisyon sang naaplikar nga mga kasuguan sa pangisda.

Ano ang mandato sang *Local Government Units (LGUs)* sa *municipal waters*?

Ang mga syudad kag munisipyo may katungdanan nga magpatuman sang mga laye sa pangisdaan,⁵ subong man ang magbantay, kag mag-regulate sang mga aktibidad sa pagpangisda sa sulod sang ila *municipal waters*.⁶ Ang mga *local chief executives* (alkalde) may responsabilidad nga magpatuman sang mga laye kag regulasyon batok sa polusyon kag sa pagproteksyon sang palibot.⁷ Subong man, ang tanan na mga Sangguniang Panlungsod kag Sangguniang Bayan may katungdanan nga magpasa sang mga ordinansa ng nagaprotektar sa palibot kag maghatag sang angay nga silot sa mga ilegal kag makaguba nga pamaagi sang pagpangisda, pareho sang dynamite fishing kag iban pa nga *destructive fishing methods*.⁸ Dugang pa, para mas palig-on ang papel sang LGUs sa pagproteksyon sang palibot bilang devolved nga serbisyo sa ila mga pumuluyo, ginpakusog sang DILG Memorandum Circular 2022-018 ang mandato sang mga LGUs sa pagdumala sang mga proyekto nga sakop sang *Environmental Impact Assessment Act* kag may kaangtanan nga laye.

Ano ang mga epekto sang polisiya nga nagapahanugot sang komersyal nga pagpangisda sa mga *municipal water*?

Ang sini nga polisiya may daku nga epekto sa mga mananagat sang banwa, sa hurisdiksiyon sang lokal nga panguluhan, mga ahensya nga nagapatuman sang layi, kag sa kinaiyahan kag integridad sang ekolohiya.

Ang pagtugot sa commercial fishing sa sulod sang 15-kilometro nga municipal waters magapadamo sang kompetisyon halin sa mga commercial fishers, nga mahimo makapahuyang sang pangabuhi kag seguridad sa pagkaon sang mga ginagmay nga mangingisda. Ini nagapadaku sang kabalaka sa husto nga pag-apod-apod sang resorses kag sa padayon nga pagdumala sang pangisdaan.

Epekto sa Sosyo-Ekonomiya

- Ang pagkuha sang prayoridad nga akses sang mga municipal nga mangingisda sa 15-kilometro nga municipal waters nagapahamtang sang risiko sa il pangabuhi, bangod ini ang ila ginasaligan sa pagkaon kag pangabuy-an.
- Ang pagtugot sa commercial fishing sa sulod sang 15-kilometro nga municipal waters magapadamo sang kompetisyon halin sa mga commercial fishers, nga mahimo makapahuyang sang pangabuhi kag seguridad sa pagkaon

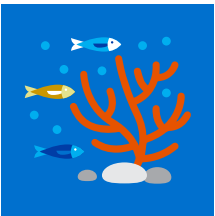
sang mga ginagmay nga mangingisda. Ini nagapadaku sang kabalaka sa husto nga pag-apod-apod sang resorses kag sa padayon nga pagdumala sang pangisdaan.

- Ang pagnubo sang kita kag oportunidad sang mga municipal nga mangingisda mahimo magpalala sang kapigaduhon sa mga baybayon nga komunidad kag magpalapad sang sosyal nga hindi pagkapareho (*inequality*).

Sa Lokal na Awtonomiya

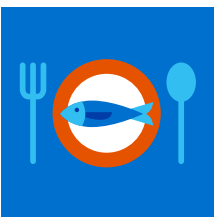
- Ang katungdanan sang *Local Government Units* (LGUs) sa pagdumala sang municipal waters mahimo matunga ukon madula, nga magapahuyang sang ila kapasidad sa pagdumala kag pagregula sang *marine resources* sa lokal nga lebel.
- Ang pagdako sang kompetisyon halin sa *commercial fishers* magadala sang subra nga pagpanagat kag pagkaubos sang manggad sang dagat, nga mahimo magapadulong sa pagkaubos sang aton pangisdaan.
- Magahuyang ang lokal nga awtonomiya kag mahimo magapahuyang sang pagsalig kag partisipasyon sang mga pumuluyo sa fisheries management, bangod manubo na ang ila impluwensya sa pagdumala sang ila kaugalingon nga *municipal waters*.

Pagsustentar sang Palibot

Ang pagtugot sang *commercial fishing* sa *municipal waters* mahimo magdala sang mas daku nga pagkaguba sa palibot, upod na ang:

- Pagkaguba sang habitat kag pagdakop sang mga non-target species tungod kay ang mga dagko nga pagpangisda wala nagapili sang isda nga ilang madakpan.
- Mahimo magluya ang mga nagapadayon nga inisyatibo sa rehabilitasyon kag pagbalik sang populasyon sang isda sa *municipal waters*.
- Kung makuha ang papel sang LGUs kag *municipal fisherfolk* sa pagdumala sang *municipal waters*, mahimo magluya ang pagpapatuman sang *conservation measures*, nga makapaligrong magdala sang:
 - Pagkalaglag sang *marine biodiversity*
 - Pagpahuyang sang ekosistema
 - Peligro sa panglawas sang mga pumuluyo tungod sa epekto sang mga aktibidad sang tawo (*anthropogenic pressures*) kag *climate change*.

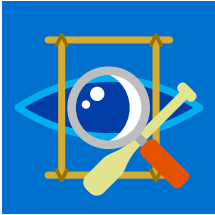
Epekto sa Pungsod kag Seguridad sa Pagkaon

Ang marine capture fisheries sa Pilipinas nagapadayon sa pagnubo tungod sa overfishing kag pagkaguba sang habitat. Kung magapadayon ini, posible nga:

- Mas maglala ang stress sa aton kadagatan, kag sa dugay nga panahon, mahimo magresulta sa pagkaubos sang mga resorses sa pangisdaan.

- Mas mapigado ang mga ginagmay nga mangingisda, kag mahimo sila madula sa industriya, nga magapadula sang ila kontribusyon sa suplay sang pagkaon sang lokal nga populasyon kag magapahamtang sang seguridad sa pagkaon sang bug-os nga pungsod.
- Kung maminusan ang isda nga madakpan sang *municipal fisherfolk*, magadugang ang pagkaon nga kulang sa mga kabus kag mga lugar nga kulang sang suplay, bangod ang mga dakop sang *commercial fishers* kadam-an ginadala sa mga *urban centers* ukon ginapadala sa langyaw (*exported*).

Mas magasalig kita sa imported nga seafood, nga mahimo magdala sang peligro sa presyo kag suplay kung magka-may problema sa *global market*.

Sa Pagbantay, Pagkontrol, kag Pagsubaybay nga mga Inisyatibo batok sa IUU Fishing (*Monitoring, Control and Surveillance-MCS*)

Ang pagtugot sang *commercial fishing* sa *municipal waters* magahuyang sa mga inisyatibo sang MCS, nga ang katuyoan amo ang:

- Pagpugong sa *overfishing* kag pagpabakod sang *fish stock management*.
- Pagpatuman sang *vessel monitoring systems* para malimitahan ang pagpakasulod sang *commercial fishers* sa *municipal waters*.
- Paggamit sang *science-based fishery management practices* kag *electronic reporting systems* para sa mas epektibo nga pagmonitor sang pagpangisda.

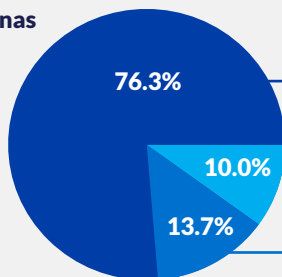
Anong porsyento sang kabug-usan nga *Municipal Waters* sa Pilipinas ang mas madalom sang 7 ka fathoms?

Suno sa bathymetric data halin sa *General Bathymetric Chart of the Oceans* (GEBCO), 277,732.39 ka *square kilometers* ukon 90% sang kabug-usan nga *municipal waters* sa Pilipinas ang mas madalom sang 7 ka fathoms. Mga 10% lang sang kabug-usan nga *municipal waters* sa pungsod ang may kadalom nga mas menos sang 7 ka fathoms.⁹

Municipal Waters sa Pilipinas Kabug-usan:

308,611.92 sqm

**dugang pa sa
20 fathoms**

235,355.16 sqm

0 tubtob 7 fathoms

30,879.53 sqm

7 tubtob 20 fathoms

42,377.23 sqm

⁹halin sa The General Bathymetric Chart of the Oceans (GEBCO), <https://www.gebco.net/>

Ano ang mahimo buhatin agud maprotektahan ang tubig sang munisipyo kag ang kinamatarong sang katawhan sa mainuswagon kag balanseng ekolohiya?

Ang pila ka mga posible nga tikang nga mahimo himuon amo ang:

- Pagpangayo sang bulig kag suporta sa mayor, gobernador, mga kongresista, kag mga senador agud pamatukan ang mga tikang nga mapabay-an ang konstitusyonal nga kinamatarong sang *municipal fisherfolk* nga prayoridad sa paggamit sang *municipal waters*.
- Pagpagwa sang pahayag sang suporta kag pagpakig-unong sa mga grupo kag mga mangingisda sa ilang panawagan para sa proteksyon sang *municipal waters*.
- Pagpausbong sang ihibalo kag pagpakigbahin sang nagkalain-lain nga *stakeholders* paagi sa *social media* kag *traditional media* agud mangin mas mabaskog ang panawagan sa proteksyon sang *municipal waters*.

Kuha ni © Diuvs De Jesus

Ginhalianan:

- ¹ Section 4, paragraphs 56 & 57, Republic Act No. 8550.
- ² Volume II, Deliberations of the 1986 Constitutional Commission. August 5, 1986 p. 709.
- ³ Ferrer, A & Santacera, P. *A Report on the Round Table Discussion (RTD) on the Proposed Amendment of Republic Act No. 10654 with Fisheries Scientists and Researchers*.
- ⁴ Section 16, Republic Act 7160.
- ⁵ Section 17(b)(2)(i), Republic Act 7160 (Local Government Code).
- ⁶ Department of Interior and Local Government Memorandum Circular 2018-59.
- ⁷ Sections 389(b)(9), 444(2) and 455(2), Republic Act 7160 (Local Government Code). Department of Interior and Local Government Memorandum Circular 2022-018.
- ⁸ Sections 447(a)(1)(vi)
- ⁹ Please see: 7 Fathoms Calculation based on GEBCO at <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1UhrNvw9qj3nmndQjrANUzvmnAqw4ZfrC/edit?gid=225290613#gid=225290613>; Karagatan Patrol: <https://www.facebook.com/share/p/18o92DtVTG/> & FISHRIGHT Analysis: <https://www.facebook.com/share/p/1Atzd7gJgp/>

 OCEANA Protecting the
World's Oceans

[oceana.ph](https://www.facebook.com/oceana.ph)

[oceana_ph](https://www.instagram.com/oceana_ph)

[ph.oceana.org](https://www.ph.oceana.org)